

Motion till riksdagen 2005/06:Sk293

av **Solveig Hellquist (fp)**

Föreningars moms och energieffektivisering

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om energieffektiviseringar och moms för föreningar.

Motivering

Enligt förordning 2005:205 om stöd till investeringar i energieffektivisering och konvertering till förnybara energikällor som används för offentlig verksamhet kan stöd utgå med 30 % av kostnaderna.

Till de offentliga lokalerna räknas även sådana som ägs av föreningar, om lokalerna regelbundet upplåts till allmänheten. Det kan gälla lokaler hos hembygdsföreningar, bygdegårdsföreningar och liknande.

Regelmässigt är dessa föreningar inte registrerade för mervärdesskatt, eftersom ändamålet inte är att bedriva någon kommersiell verksamhet. Föreningarna har högst begränsad ekonomisk omslutning, många av insatserna sker ideellt, ändamålet är som nämnts sällan eller aldrig kommersiellt utan avser kultur, bygdens utveckling etc., vilket inte motiverar registrering för mervärdesskatt. Det innebär att mervärdesskatten på en investering i energieffektivisering inte får dras av – momsen blir en kostnad.

En stor, och förmodligen den största, målgrupp för programmet för energieffektivisering är kommunerna med sina bestånd av lokaler för offentlig verksamhet. Till skillnad mot ovan nämnda föreningar får kommuner alltid dra av momsen.

Det innebär således att föreningar får avsevärt sämre förutsättningar genom den aktuella förordningen. Eftersom momsen inte får dras av utgör stödet endast 10 % i förhållande till kommunernas 30 %. (Momsen utgör som regel 20 % på bruttoinvesteringen, då man måste utgå från att i stort sett alla arbetsinsatser måste göras av behörig eller annan kvalificerad personal, förutom att material skall inköpas.)

Fel! Okänt namn på

Ett exempel klargör förhållandet. En investering på 100 kr före mervärdesskatt innebär för den offentligt ägda lokalen ett stöd om 30 kr. Nettokostnaden uppgår till 70 kr. När mervärdesskatten inte får dras av blir bruttokostnaden 125 kr. Stödet är 30 % eller 37,50 kr. Nettokostnaden uppgår därmed till 87,50 kr, dvs. 17,50 kr mer än för den offentligt ägda lokalen.

Mot att momsens inte får dras av en förening kan anföras att föreningen inte heller behöver betala moms på sin försäljning. Emellertid bör omfattningen på denna försäljning beaktas. Regelmässigt är det fråga om mycket små belopp, på sin höjd några hundra tusen kronor per år. Därtill brukar nettoresultatet i föreningarna vara ytterst blygsamt (intäkterna är direkt styrande för vilka kostnader föreningen vågar åta sig), vilket i sin tur betyder att om föreningen var registrerad för mervärdesskatt, skulle frågan om moms vara i stort sett neutral. In- och utgående moms skulle ta ut varandra.

Till denna fråga om att föreningar missgynnas i jämförelse med offentligt ägda byggnader vid energieffektivisering, skall läggas karaktären på de byggnader som föreningarna äger. Till allra största delen är det fråga om äldre byggnader. Vanligt förekommande är nedlagda skolor, eller för många decennier sedan uppförda bygdegårdar etc. Under slutet av 1800-talet och första hälften av 1900-talet uppfördes ett stort antal byggnader genom de högst aktiva folkrörelserna. Det finns ett stort antal exempel på mer än 100 år gamla byggnader. De är timrade eller sågspånsisolerade byggnader, saknar ofta kopplade fönster etc. Energiförbrukningen är därför långt större än vad som motsvarar de krav som under senare tid ställts på byggnader. I sin tur betyder det att behovet av energieffektivisering generellt är större i dessa föreningslokaler än i andra, offentligt ägda lokaler. Ett ytterligare fenomen med dessa äldre lokaler är att uppvärmningssystemet tidigare har konverterats, från vedpanna, kakelugnar och liknande, under en period när elektriciteten var reellt väsentligt billigare.

Paradoxalt nog betyder regelverket att de lokaler som har störst behov av energieffektivisering får det minsta stödet. För en ideellt ägd förening uppgår bidraget endast till ca 10 % av kostnaden före moms, för en kommun uppgår det till 30 %. En förening får inte dra av momsens, utan den utgör en kostnad, en kommun får däremot dra av momsens.

Förordning 2005:205 om stöd till investeringar i energieffektivisering och konvertering till förnybara energikällor som används för offentlig verksamhet bör därför ändras genom att stödet skall beräknas på samma sätt som för offentligt ägda lokaler. De innebär att stödet beräknas till 30 % av investeringen före mervärdesskatt samt att mervärdesskatten återbetalas till föreningen. Ett alternativt sätt är att beräkna stödet på investeringen inklusive mervärdesskatt, men att stödnivån anpassas så att nettoinvesteringen blir densamma.

Med anknytning till räkneexemplet ovan, betyder det att för den lokal där mervärdesskatten inte får dras av, skall stödet vara så stort att nettoinvesteringen uppgår till samma belopp som när skatten får dras av. Med en investering på 100 kr före moms och före stöd, skall nettokostnaden således uppgå till 70 kr. Med mervärdesskatt uppgår investeringen till 125 kr, vilket betyder ett stöd om 55 kr, eller 44 % av investeringskostnaden inklusive mervärdesskatt. Nedanstående tabell sammanfattar beräkningen:

Fel! Okänt namn på

	Ideellt ägd lokal	Offentligt ägd lokal
Enligt nu gällande förordning		
Investering, kronor	100	100
Moms, 25 procent	25	0
Bruttoinvestering, kronor	125	100
Stöd 30 procent	37,5	30
Nettoinvestering, kronor	87,5	70
För att uppnå lika förutsättningar		
Bruttoinvestering, kronor	125	100
Nettoinvestering, kronor	70	70
Stöd kronor	55	30
Stöd, procent	44 %	30 %

Det finns flera fördelar med att stödet anpassas på nämnda sätt. En viktig förtjänst är att lokaler med störst behov av energieffektivisering får substantiella möjligheter till insatser. En ordinär lokal, uppvärmd med direktverkande elektricitet, på exempelvis 250 m² kan bedömas kräva en investering för bergvärme med tillhörande utrustning och radiatorer om ca 300 000 kr. Det är en kostnad som många ideella föreningar inte förmår att finansiera. Skall investeringen genomföras kan det därför krävas att styrelsen borgar för ett banklån, ett för de flesta ledamöter föga attraktivt alternativ. Ett stöd i föreslagen omfattning ger därmed stora effekter.

För miljön är energieffektivisering och -hushållning i dessa relativt sett energislukande lokaler därmed också av största värde. Ger man stöd med den föreslagna nivån uppnås rättvisa mellan ideellt ägda lokaler och offentligt ägda lokaler.

Stockholm den 27 september 2005

Solveig Hellquist (fp)